

Gerda Paans

Gouwe Verhalen is een serie interviews met mensen die het verleden van Gouda zelf hebben beleefd.

Gert Jan Jansen

‘Dus je zocht voor de afwisseling iemand ‘uit de linkse hoek’? Ik ben boven de tachtig, dus dat past voor een Gouwe Verhaal. Ik kom uit een socialistisch gezin, maar – zeg ik er meteen bij – met een vrijzinnig protestantse achtergrond. Ik ben altijd lid geweest van de vakbond, de Partij van de Arbeid, het NIVON en van het Humanistisch Verbond. Lastig is misschien dat ik pas sinds 1970 in Gouda woon. Als kind heb ik het rode Gouda dus niet meegemaakt.

Verder ben ik niet goed in het onthouden van namen en jaartallen. Je hebt die waarschijnlijk nodig als herkenningspunt in zo’n Gouds verhaal. Nog iets anders: ik ben altijd verlegen en emotioneel geweest. Je kijkt of je me niet gelooft, maar het is echt waar. Die verlegenheid voel ik van jongs af aan. Ik heb bewust geprobeerd om daar overheen te komen door het podium op te gaan, gedichten op te zeggen en te declameren. Dat emotionele is best lastig. Als ik een gedicht teruglees dat mijn vader met Sinterklaas maakte, kan ik nog steeds in tranen uitbarsten. Bedwingen lukt de laatste tijd iets beter. Toch ga ik je niet vertellen over mijn huwelijk dat in een scheiding is geëindigd. Hoe gelukkig ik me ook voel; het terugdenken roept emoties op die ik niet wil tonen. Zijn dat genoeg bedenkingen? Als jij het ziet zitten, gaan we van start.’

Jeugd in Den Helder

‘Ik ben op 17 april 1936 als Gerarda Paans in Den Helder geboren. Ik ben de oudste van vier kinderen, waarvan

Gerda Paans (1936)

Gerda Paans (foto Nico J. Boerboom)

Gerda Paans (links) met haar vader en haar zusje achter het huis in Den Helder (collectie-Paans)

er twee voor en twee na de oorlog zijn geboren. Het was bij ons – zoals gezegd – een socialistisch gezin, waar educatie en kunst belangrijke thema's waren. Onze boekenkast was behoorlijk gevuld. Mijn vader was lid van de kunstkring; niet gebruikelijk voor een arbeider. De Joodse schilder Leo Pinkhof was een huisvriend. Hij heeft de oorlog niet overleefd. Ik ben er trots op een paar werken van hem te hebben. Mijn vader werkte op de Rijkswerf. Hij had alleen lagere school gedaan, maar was door avondstudie schildersgezel geworden. Zowel vader als moeder hadden artistieke gaven. Na zijn pensionering is hij gaan beeldhouwen en mijn moeder is gaan schilderen.

Toen ik naar school ging, was het al oorlog. Ik zal niet te lang uitweiden over die tijd, want dat is voor mensen in Gouda niet zo interessant. Ook in Den Helder waren er perioden dat de school dicht was. Net als Hagenaars die te maken kregen met de bouw van de Atlantikwall, moesten inwoners van Den Helder om militaire redenen evacueren. Daar was de marinehaven. Ver weg gingen we niet, want we werden in Breezand ondergebracht. Mijn vader bleef dagelijks zijn werk doen op de Rijkswerf; anders moest hij naar een werkkamp.

Ik kon goed leren. Het hoofd van de school drong erop aan dat ik naar de opleidingsschool zou gaan en niet naar de zevende klas. Zo kwam ik op het lyceum terecht. Dat was wat in een straat, waar bijna elk kind zo gauw mogelijk ging werken. De professor, zo werd ik genoemd. Dat was niet leuk. Door heel Den Helder woonde familie van ons, allemaal kleine middenstanders, melkboeren, bakkers en olieboeren. Ik hield me voor dat zij een onzichtbaar beschermingsnetwerk vormden.

Ik ben niet alleen emotioneel; ik kan ook eigenwijs zijn. Dat kwam in 1947 naar voren toen ik besloot om bij de padvinderij te gaan. De AJC had meer voor de hand gelegen. Padvinderij leek me leuker, omdat je veel met de natuur in aanraking kwam en leerde kamperen. Mijn

Gerda Paans (3e van rechts) als onderwijzeres met collega's in Den Helder (collectie-Paans)

ouders waren niet enthousiast. Het paste echter niet in hun opvatting van opvoeden om het te verbieden. Bovendien was het dicht bij huis. Door de padvinderij kreeg je ook extra vakantie. Na een jaar of drie heb ik toch bedankt, omdat ik het te militaristisch vond. Eén ding heb ik daar geleerd dat ik nooit meer kwijt ben geraakt: als je mensen *kunt* helpen, moet je het meteen doen: de goede daad.

Na drie jaar lyceum ging ik naar de kweekschool; een keuze waar ik zelf achter stond en die de familie had verwacht. Achteraf heb ik me de – verder nutteloze – vraag gesteld of ik niet beter voor een universitaire studie had kunnen kiezen. Ik ging aan de slag op een traditionele openbare school aan de Fazantenstraat. Meneer Kaptein was het hoofd. Ik kreeg een klas met 51 kinderen; er moest een bank op de gang bijgezet worden. Met traditioneel bedoel ik dat streng vastgehouden werd aan patronen die al jaren bestonden. Op de gangen bijvoorbeeld mochten de kinderen alleen op een bepaalde strook tegels lopen. Daar had ik het moeilijk mee.

Later kwam ik op een wat modernere school te staan. Ondertussen had ik mijn hoofdkarte A en B gehaald. Van-

wege mijn ambitie om naar het voortgezet onderwijs te gaan, ging ik aan het 7e en 8e leerjaar lesgeven. In mijn vrije tijd studeerde ik Middelbaar Nederlands aan de Vrije Universiteit.

Maar dan gebeuren er andere dingen in het leven. Ik kreeg verkering, ging trouwen en prompt zakte ik voor het examen. Er kwamen kinderen en alle toekomstverwachtingen kwamen voor herziening in aanmerking. Mijn man (beter gezegd mijn ex) was leraar aan de kweekschool en wilde hogerop. Hij kreeg een baan als inspecteur van het lager onderwijs en het hele gezin verhuisde vanuit Den Helder naar Zuid-Holland. Eerst naar Bleiswijk, waar ik invalwerk kon doen op scholen. Ik ben zelfs als handwerklerkracht ingezet, hoewel dat niet mijn sterkste kant was. In 1970 gingen we met onze drie dochters in Gouda wonen. De verhuizing naar Gouda heb ik als een stimulans ervaren. Bleiswijk was als tuindersdorp niet zo interessant voor mij. Gouda was tenminste een stad en – vergeleken met Den Helder – een stuk mooier.’

Naar Gouda

‘We betrokken het huis aan de Han Hollanderweg, waar ik nu nog steeds woon. Het was nog in aanbouw en daarvoor kon het geregeld worden dat er een kantoor aan de woning vast gebouwd werd. Dat had mijn man nodig als inspecteur. Daar heb ik nu profijt van, want gelijkvloers is het ruim voldoende voor twee volwassenen. In Gouda heb nog even geprobeerd om als onderwijzeres aan de slag te gaan, maar ik voelde dat het niet passend was om als vrouw van de onderwijsinspecteur op een school werkzaam te zijn. Daarom ben ik geswitcht naar de functie van docent maatschappijleer bij het zgn. leerlingstelsel op de Technische School. Ik was daar de eerste vrouwelijke leerkracht. Ik werkte het meest op de dependance aan de Groen van Prinstererlaan, maar ook in het hoofdgebouw aan de Graaf Florisweg gaf ik les. Dat pand met zijn trappartijen was echt om van te gaan houden. Ik kreeg van de directie de duidelijke boodschap mee dat de lessen geen maatschappijkritisch karakter mochten hebben. De bazen van de bedrijven waar de leerlingen na het examen terecht kwamen, zaten niet te

Gerda Paans op circa dertigjarige leeftijd, moeder van drie dochters en invalleerkracht. (collectie-Paans)

wachten op ‘oproerkraaiers’. Toch heb ik daar wat nieuwe elementen kunnen introduceren, zoals het vertonen van films in de pauze, of pizza’s bakken met leerlingen van de huishoudschool. Ook lukte het om te kijken naar beelden die de Witte Paters uit Afrika meebrachten. Dat kon ik uitleggen als handvaardigheid, want kunst mocht geen thema zijn in het leerplan.

Van de Goudse technische school ben ik overgegaan naar een samenwerkingschool voor havo-atheneum in Zoetermeer. Ik was docent geestelijke vorming en had collega’s van katholieke en christelijke huize. Die school was veel vrijer. Daar kon je maatschappijverschijnselen aan de orde stellen die niet ‘normaal’ waren. Ik introduceerde bijvoorbeeld krakers of mensen die aan het afkicken waren en iemand die kon uitleggen wat mediteren inhield. Ook fotograaf Barend Cammeraat heb ik in de les gehaald.

Allemaal leuk, maar ook zwaar. Je moet weten dat ik aan 21 verschillende klassen één les in de week gaf, dus aan meer dan 400 verschillende leerlingen. Misschien heb ik het daar wel opgegeven om namen te onthouden. Het was ook fysiek inspannend, want je was altijd on-

derweg van het ene naar het andere lokaal. Ik kon het lichamelijk en geestelijk niet volhouden en moest thuisblijven. In 1986 ben ik – 50 jaar oud – afgekeurd voor het onderwijs. Dat ik vervolgens van de overheid een uitkering kreeg, heb ik altijd ervaren als een gunst. Ik wilde daar met vrijwilligerswerk iets tegenover stellen voor de maatschappij.’

Humanistisch Verbond

‘Al jong hield ik mij bezig met vragen over de zin en het doel van het leven. Gelijkwaardigheid, vrijheid en verantwoordelijkheid zijn daarbij centrale begrippen. Ieder mens is vrij om keuzes te maken en blijft daarvoor – met alle begrip voor invloed van afkomst, scholing en maatschappelijke ontwikkeling – zelf verantwoordelijk. Dat denken werd verdiept in het Humanistisch Verbond, waar ik al bij aangesloten was voor we naar Gouda gingen. Het verbond had landelijk een eigen opleiding vormingsonderwijs, het Humanistisch Opleidings Instituut HOI. Daar begon je voor een derdegraads bevoegdheid en kon je ook vervolgoopleidingen doen. De eerste cursus werd vaak bij mensen thuis gegeven. In de kamer waar je nu zit, waren regelmatig bijeenkomsten. Ik herinner me dat mensen als Jaap van Praag hier stonden te doceren. Gesteund door de opleiding van het Humanistisch Verbond kon je met vertrouwen aan de slag in vrijwilligersgroepen of in verenigingen. Dat zijn er voor mij diverse geweest in Gouda. Ik ga ze niet allemaal opsommen, maar wel de activiteiten die de meeste voldoening hebben gegeven. Dan denk ik meteen aan De Greep, aan Groepswonen en aan de ANBO, de Algemene Bond van Ouderen. Ik heb ook nog in de politiek gezeten. In de raadsperiode 2006-2010 werd ik tot mijn eigen verrassing tussentijds gemeenteraadslid. De Partij van de Arbeid had tien zetels en toen Roos Gerrits vertrok, was ik opeens aan de beurt. Ik was toen al in de zeventig. Daarom zag ik het niet zitten om nog een keer verkiesbaar te zijn. Bovendien zag ik dat het ondertussen met de ANBO niet de goede kant op was gegaan.’

Gerda Paans toont de tekening van Rini Leefsma die de groene visie op de Goudse Hout verbeeldt (foto auteur)

Het eerste vrijwilligerswerk

‘Mijn eerste vrijwilligerswerk in Gouda was gericht op de eigen leefomgeving: het oprichten van een peuterspeelzaal hier in de buurt, De Boei aan de Bernadottelaan. Ook sloot ik me aan bij een milieuvereniging, waarvan ik niet weet of die nog bestaat. Destijds lag die aan de basis van de heemtuin in de Goudse Hout. Co Caljouw en Rini Leefsma waren erbij betrokken. Rini maakte een prachtige tekening waarin de groene visie van de milieugroep werd verbeeld. De vereniging kwam met een soort inrichtingsplan voor de Goudse Hout dat de steun kreeg van gedeputeerde Joop Borgman. In mijn geheugen is opgeslagen dat het grotendeels is uitgevoerd.

Op de scholen van onze dochters heb ik nooit een rol gespeeld als ouder. Ze gingen naar de toenmalige openbare basisschool De Boei. Omdat mijn man inspecteur Lager Onderwijs was, kon ik me daar niet gaan ontplooien. Op de middelbare school had dat wel gekund, maar toen had ik al zo veel andere activiteiten. Twee van de drie dochters, de oudste en de jongste, zijn op het Coornhertgymnasium geweest. De middelste ging naar de Goudse Scholengemeenschap. De jongste haalde

haar mavodiploma echter aan de Bernadottelaan. Wat zij verder gedaan hebben is voor dit verhaal niet zo interessant, maar ik wil wel kwijt dat mijn dochters mijn beste vriendinnen zijn.

Hier in de buurt is ook de Zuidrandflat. Er zijn bij Die Goude vast mensen die nog treuren omdat daarvoor het Van Iterson-ziekenhuis is afgebroken, maar ik vind het een prachtige voorziening van Humanitas. Ik heb een band met dat pand. Ik was nog vrij jong toen ik namens het Humanistisch Verbond lid werd van de bouwcommissie. Wat toen de belangrijke punten van discussie waren, weet ik niet meer, op één na. Het lukte toen om bij een stuk of vier benedenwoningen een verlaagd aanrechtblad in het programma van eisen te krijgen. Mensen met een rolstoel kunnen anders niet koken! In de Zuidrandflat opereert nog steeds een vrijwilligersgroep van het Humanistisch Verbond. Elke maand komt de koffiespecialgroep bijeen en dan behandel ik een levensthema. Dat klinkt serieus, maar we hebben ook altijd lol.

De Zuidrandflat (foto Nico J. Boerboom)

Een leuke klus was het voorzitterschap van de zgn. Regiegroep Gouda-Oost. Toen Gouda landelijk zo negatief in het nieuws kwam, stelde het rijk een ton beschikbaar voor verbetering van de wijk. De gemeente stelde een

zgn. regiegroep in, die voorstellen uit de wijk ging beoordelen en gelden mocht toewijzen. Een voorloper van GoudApot zou je kunnen zeggen. Ik vond het zo leuk om aan de bewoners zelf voor te leggen wat ze een project waard zouden vinden. De wijk is echt opgeknapt, ook door verplaatsing van functies. Het leuke is dat je daar voor alle leeftijden werkt. Het Nelson Mandelacentrum aan de Bernadottelaan komt nu beter tot zijn recht, omdat allerlei groepjes met kleine subsidies actief zijn geworden. Ik kom er nog elke woensdag in het Wijkteehuis.'

Kringloopwinkel De Greep

'Bij de Greep ben ik terechtgekomen via onze dochter die daar op kantoor werkte. De stichting Wat is in de Neem zat dringend verlegen om een voorzitter en dat heb ik toen zo'n tien jaar gedaan, tot 2003. Niet alleen was het nuttig, het was ook altijd feestelijk, want je werkte met enthousiaste mensen. Natuurlijk waren er discussies over de aanpak. Ik herkende de ontwikkeling richting professionalisering, maar het bleef een club die voldoening gaf. We hielden geld over en konden dan bijvoorbeeld Greenpeace een cheque aanbieden. De hoofdlocatie van De Greep zat toen aan de Kattensingel, maar er waren ook dependances, die me nu niet exact meer voor de geest komen. Wat ik wel zeker weet is dat in Gouda het begrip recyclen met De Greep een gezicht heeft gekregen. We zijn begonnen met het ophalen van groenafval. Misschien heb je dat groen-witte bakje voor op het aanrecht nog ergens staan? Toen de verenigingen stopten met het ophalen van oude kranten, omdat de papierprijs teveel was gezakt, heeft De Greep het opgepakt. Dat die taak later door de gemeente en door Cyclus is overgenomen is geweldig, want daarmee heeft het een structureel karakter gekregen. Wat betreft hergebruik van huishoudelijke artikelen is ook de weg van professionalisering en regionale schaalvergroting opgegaan. Er kwam een directeur; een bestuur van vrijwilligers was niet meer nodig. Daarmee is iets van het idealisme verloren gegaan. Het idee dat de positieve financiële resultaten ten goede moeten komen van andere goede doelen,

Gerda Paans overhandigt namens De Greep een cheque aan Thijs Notenboom van Greenpeace (foto Pim Mul bij artikel in Goudsche Courant van 14 juni 1995)

staat niet meer voorop. De Stichting Kinderkringloop aan de Joubertstraat heeft dat nog wel.'

Vereniging Groepswonen voor ouderen in Gouda (vgog)

'Aan het initiatief om groepswonen voor ouderen op te zetten ligt het besef ten grondslag dat het beter is dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, maar dat eenzaamheid bij veel ouderen ook een probleem is. De opzet is om een groep mensen te verenigen, die elkaar voldoende kent om verantwoordelijkheid voor de ander te voelen, terwijl ieder zijn leven op zijn eigen manier inricht. Het klimaat wordt geschapen dat mensen elkaar bijstaan voor situaties waarin de reguliere hulp en zorg niet voorzien. Het is dus niet bedoeld als hulpverleningsorganisatie en zeker niet als verpleeghuis.

De initiatiefgroep waarvan ik deel uitmaakte begon in 1996 maandelijks bijeen te komen in Concordia aan de Oosthaven. Daar was de Stichting Gouds Seniorenwerk en Hulpdienst (SGSH) gevestigd. Het ging in het begin wel wat amateuristisch, maar aan de andere kant was dat ook inspirerend. We hadden geen idee hoe we het aan moesten pakken. Hoe breng je mensen bijeen die een

woongroep willen vormen? Hoe vind je een locatie waar gebouwd mag worden? Wie kan zoiets bouwen? Wat is de rol van de gemeente? We stapten op de fiets en gingen zelf heel Gouda rond op zoek naar locaties, terwijl er natuurlijk deskundigen waren bij de woningcorporaties en bij de gemeente die dat goed in beeld hadden. Per 1 januari 1997 werd de Vereniging Groepswonen voor ouderen in Gouda opgericht, waarvan ik voorzitter werd. We gingen informatieavonden beleggen in de Groenhovenflat of in Concordia. De belangstelling was groot. Al snel waren er 180 leden. We kregen de Seniorenraad zover om de gemeenteraad ongevraagd advies te geven.

De woningbouwcorporaties hebben een geweldige steun betekend. René Mascini van Woonpartners Midden-Holland mag met ere genoemd worden, maar ook met Ter Gouw, dat in 2005 opging in Mozaïek Wonen, kwam prima overleg op gang. Met Ter Gouw ontwikkelden we in 1998 de eerste projecten, die echter sneuvelden omdat de gemeente Gouda zei dat ze daarvoor geen woningcontingenten van de provincie kon krijgen. Ter Gouw had twee complexen die opgeknapt moesten worden en wilde dat wel combineren met groepswonen: aan de Hugo de Vrieslaan en aan het Olympiaplein/Marathonlaan. Misschien maar goed dat het niet doorging, want bij de zittende bewoners aan de Hugo de Vrieslaan was er geen draagvlak. Ook andere locaties zijn bekeken, zoals het Jozefpaviljoen en de Ambachtsschool met zijn monumentale trappen.

De vGOG richtte vier woongroepen op: De Singel, Olivier van Noort, Triade en Estafetteweg. Alleen de eerste twee hebben hun doel bereikt. Voor De Singel werd begin 2002 aan de Groen van Prinstererlaan door wethouder Jan van Dijk de eerste paal geslagen. Daar hadden 24 kleine en verouderde seniorenwoningen van Woonpartners Midden-Holland gestaan. Er zijn toen achttien huurappartementen en zestien koopwoningen voor in de plaats gekomen, grotendeels voor woongroep De Singel. Mozaïek Wonen heeft in 2008 het complex gerealiseerd waar de woongroep Olivier van Noort terecht kon, op de plaats waar de r.k.-basisschool De Goudsbloem had gestaan. Ik was toen al geen voorzitter meer van de vGOG. Die kon worden opgeheven omdat voor elke woongroep

Gerda Paans (namens de VGOG) en René Mascini (van Woonpartners Midden-Holland) ondertekenen op 12 juli 2001 de eerste overeenkomst voor groepswonon in Gouda aan de Groen van Prinsterersingel (uit: Woonpartners Magazine september 2001)

een eigen vereniging was opgericht, die lid werd van de landelijke Vereniging voor Groepswonon. Die heeft de overkoepelende rol overgenomen. Ik bleef wel provinciaal betrokken bij groepswonon. Zelf kom ik niet in aanmerking voor plaatsing. Aanvankelijk was mijn partner te jong en inmiddels ben ik zelf te oud, want een van de uitgangspunten is wel dat de bewoners een actieve inbreng in het samenwonen moeten kunnen hebben. Daarvoor is een startleeftijd onder de 80 jaar als norm gesteld.'

Plaquette bij de entree van het wooncomplex aan de Groen van Prinsterersingel 17 (foto auteur)

De Algemene Nederlandse Bond van Ouderen

'Waar ik met weemoed aan terugdenk is het werk voor de afdeling Gouda van de ANBO. Ik denk dat ik in 2000 bij het bestuur betrokken werd. Per 16 april 2003 werd ik voorzitter. Weemoed omdat het in mijn ogen geweldig goed liep, terwijl desondanks de afdeling Gouda niet meer bestaat. Het was een mooie tijd. Enerzijds activiteiten om bewust te worden of te blijven wat het is om ouder te worden, anderzijds activiteiten gericht op ontspanning, wandelen en fietsen, maar ook 'oog voor elkaar'. Belangrijk onderdeel was de Zomerschool, die dit jaar voor de achtste keer wordt georganiseerd, tegenwoordig door de Senioren Vereniging Midden-Holland, de SVMH. Daar doe ik nog steeds de opening en de sluiting. De Zomerschool is begonnen in de oude bibliotheek in Bloemendaal, waar we ook onze lezingen hielden. De ANBO heeft overal gezeten, maar waarschijnlijk het meest in de Bühne in Achterwillens. Aanvankelijk ook in Concordia, toen daar nog de SCSH was gevestigd. Vergaderingen van de ANBO vonden later plaats in de kantine van Mozaïek-Wonen. Twee keer hebben we als plaatselijke ANBO te maken gehad met de gevolgen van landelijk beleid. De eerste ingreep was het toetreden als ANBO tot de FNV. Dat had zijn voordelen, want daardoor konden we plaatselijk gebruikmaken van het FNV-zaaltje in de Groenhovenflat. Het nadeel was dat gepensioneerden het lidmaatschap van hun oorspronkelijke bond gingen opzeggen. De tweede omwenteling was het weer uittreden uit de FNV en het instellen van een centralistisch verenigingsmodel waarin plaatselijke afdelingsbesturen niets meer te zeggen hadden. ANBO-directeur Liane de Haan werd de baas. Met pijn in het hart heb ik het lidmaatschap opgezegd. SVMH heeft nu de rol overgenomen, terwijl anderen naar de katholieke of de christelijke ouderenbond zijn gegaan. Misschien past het systeem van landelijke leden wel bij deze tijd, maar voor ouderen vind ik het niet passend.'

Lintjesregen april 2013 met Gerda Paans (middenvoor) (foto gemeente Gouda)

Slot

'Voor die maatschappelijke activiteiten heb ik tot mijn verbazing twee keer een koninklijke onderscheiding gekregen. De eerste keer was dat door burgemeester Boone. In 2013 werd ik een keer gevraagd om in het Huis van

de Stad te komen en toen kreeg ik er opeens weer een opgespeld, nu door burgemeester Schoenmaker. Ik heb maar niets gezegd. Later begreep ik dat het een hogere onderscheiding was.

Met mijn vriend Henk Bremer woon ik alweer jaren samen in het huis waar ik al 47 jaar woon. We leerden elkaar kennen in het Humanistisch Verbond. We hebben elk een eigen leven, maar doen ook veel samen; denk aan reizen en bezoek aan familie, musea en Filmhuis. Het is heerlijk en een luxe om niet alleen te zijn. Ik voel me vaak een geluksvogel. De actieradius van mijn maatschappelijke aandacht zal kleiner worden. Ik ga me alleen richten op 'groen en duurzaam', want dat kun je heel lang in of bij je huis blijven doen. Dit voorjaar ben ik begonnen met de aanleg van een wadi in de tuin. Dat wordt natuurlijk geen Arabische wadi maar een moderne: Water Afvoer Door Infiltratie. Daarmee wordt voorkomen dat regenwater in het riool terecht komt. Maakt Nico Boerboom daar een foto van? Dat kan ervoor zorgen dat er meer wadi's komen!'

Gerda Paans in haar wadi, april 2018 (foto Nico J. Boerboom)

